

LIETUVOS RESPUBLIKOS KULTŪROS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, J. Basanavičiaus g. 5, LT-01118 Vilnius, tel. (8 5) 219 3400, el. p. dmm@lrkm.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188683671

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2020-10-08 Nr. S1- 208

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SPECIALIŲJŲ ŽEMĖS NAUDOJIMO SĄLYGŲ ĮSTATYMO 60, 66 STRAIPSNIŲ IR V SKYRIAUS ŠEŠTOJO SKIRSNIO PAVADINIMO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO TEIKIMO

Lietuvos Respublikos kultūros ministerija parengė ir teikia Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 60, 66 straipsnių ir V skyriaus šeštojo skirsnio pavadinimo pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Įstatymo projektas).

Įstatymo projektas parengtas siekiant įgyvendinti Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės 2014 m. balandžio 30 d. valstybinio audito ataskaitos Nr. VA-P-50-2-4 „Dvarų nekilnojamojo kultūros paveldo išsaugojimas“ rekomendacijų įgyvendinimo plano 5 priemonę „Numatyti priemonės, sudarančias sąlygas dvarų nekilnojamojo kultūros paveldo valdytojams išsaugoti dvarų paveldo objektų teritorijų vientisumą“, ir nustatyti specialiąsias žemės naudojimo sąlygas.

Valstybės kontrolės atlikto valstybinio audito ataskaitoje pažymima, kad apie 74 proc. dvarų sodybų nekilnojamojo kultūros paveldo objektų yra nevientisos teritorijos ir turi kelis valdytojus, todėl dėl jų skirtingų interesų ir finansinės padėties sunku priimti bendrus sprendimus dėl tvarkybos darbų. Pagal Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo 2 straipsnio 34 dalį tvarkyba – nekilnojamajam kultūros paveldui išsaugoti atliekami darbai: taikomasis tyrimas, remontas, avarijos grėsmės pašalinimas, konservavimas, restauravimas, šių darbų planavimas ir projektavimas. Minimoje ataskaitoje nurodoma, kad Kultūros ministerija turi numatyti priemonės, sudarančias sąlygas dvarų sodybų nekilnojamojo kultūros paveldo valdytojams išsaugoti dvarų paveldo objektų teritorijos vientisumą.

Atsižvelgiant į tai, Įstatymo projekte siūloma įtvirtinti įstatyminę normą, draudžiančią dvarų sodybų (pagal Terminų banko aprobuotą sąvoką „dvarų sodybos“) teritorijas ir jose esančius sklypus padalyti ir (ar) atidalyti į du ar daugiau žemės sklypų, išskyrus Žemės reformos įstatyme ir kituose įstatymuose nustatytus atvejus.

Dvarų sodybų teritorijose gali būti privačių gyvenamųjų namų ir kitų namų valdos statinių, todėl ir priėmus Įstatymo projektą, vadovaujantis Žemės reformos įstatymo 13 straipsnio 1 dalies 4 punktu, bus galima formuoti namų valdos žemės sklypus šiems statiniams eksploatuoti. Taip pat pasitaiko atvejų, kai buvusių dvarų sodybų teritoriją dalija keliai (pvz., Meikštų dvaro sodyba). Todėl keliams suformuoti dvarų teritorijose ir toliau galės būti formuojami kelio juostos žemės sklypai, vadovaujantis Lietuvos Respublikos kelių įstatymo 11 straipsniu, Lietuvos Respublikos žemės įstatymo 29 straipsnio 1 dalimi, nurodančia pagrindinę tikslinę žemės naudojimo paskirtį, taip pat Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. birželio 9 d. nutarimo Nr. 757 „Dėl valstybinės reikšmės automobilių kelių sąrašo patvirtinimo“ nuostatomis bei Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos generalinio direktoriaus patvirtintomis Kelio kadastro duomenų bylos rengimo taisyklėmis ir konkrečios vietovės žemės reformos žemėtvarkos projektu.

Toks teisinis reguliavimas sudarys sąlygas dvarų sodybų nekilnojamojo kultūros paveldo valdytojams išsaugoti saugomų kultūros paveldo objektų – dvarų sodybų teritorijų vientisumą.

Kadangi Įstatymo projekto 1 straipsniu bus nustatytas naujas ūkio subjektų veiklos teisinis reguliavimas, vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 20 straipsnio 4 dalies nuostatomis, siūloma numatyti, kad Įstatymo projektas įsigalios 2021 m. gegužės 1 d.

Įstatymo projekte taip pat siūloma įtvirtinti įstatyminę normą, nustatančią, kad Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo (toliau – SŽNSĮ) 66 straipsnyje nurodytos specialiosios žemės naudojimo sąlygos taikomos ne tik valstybinių gamtinių rezervatų buferinės apsaugos zonose, bet ir valstybinių kultūrinių rezervatų buferinės apsaugos zonose.

Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343 „Dėl Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų patvirtinimo“, XLVI skyriuje „Rezervatų apsaugos zonos“ buvo nustatytos specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos ne tik gamtinių, bet ir kultūrinių rezervatų buferinės apsaugos zonose. Tačiau SŽNSĮ 66 straipsnyje specialiosios žemės naudojimo sąlygos nustatytos tik valstybinių gamtinių rezervatų buferinėse apsaugos zonose, todėl Įstatymo projekto 3 straipsniu siūloma pakeisti SŽNSĮ 66 straipsnį taip, kad jame nustatytos specialiosios žemės naudojimo sąlygos būtų taikomos visų, t. y. tiek valstybinių gamtinių, tiek ir valstybinių kultūrinių rezervatų buferinėse apsaugos zonose.

Įstatymo projektas buvo pateiktas derinti Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai, Lietuvos Respublikos finansų ministerijai, Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijai, Valstybinei kultūros paveldo komisijai ir Lietuvos savivaldybių asociacijai. Aplinkos ministerija, Finansų ministerija ir Lietuvos savivaldybių asociacija Įstatymo projektui pritarė be pastabų. Ekonomikos ir inovacijų ministerija pastabų nepateikė. Įstatymo projektas pataisytas pagal Teisingumo ministerijos, Žemės ūkio ministerijos ir Valstybinės kultūros paveldo komisijos pastabas. Valstybinės kultūros paveldo komisijos pastaba, į kurią atsižvelgta iš dalies, aptarta derinimo pažymoje.

Atkreiptinas dėmesys, kad SŽNSĮ 60 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas, kurio nuostatos, susijusios su dvarų sodybų vientisumo išsaugojimu, yra perkeltos į Įstatymo projektą, Kultūros ministerijos 2019 m. lapkričio 18 d. raštu Nr. S2-3087 jau buvo pateiktas derinti suinteresuotoms institucijoms, įstaigoms ir asociacijoms (TAIS Nr. 19-13691). Šiam įstatymo projektui be pastabų pritarė Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Finansų ministerija, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija, Lietuvos savivaldybių asociacija, Valstybine kultūros paveldo komisija, Žemės ūkio ministerija. Rengiant Įstatymo projekto 1 straipsnį ir 4 straipsnį buvo atsižvelgta į Teisingumo ministerijos ir Aplinkos ministerijos pateiktas pastabas SŽNSĮ 60 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui.

Įstatymo projektas su Lietuvos Respublikos Vyriausybės programa tiesiogiai nesusijęs ir nėra notifikuotinas Europos komisijai.

Įstatymo projektas neperkelia ir neįgyvendina Europos Sąjungos teisės aktų nuostatų.

Priėmus Įstatymo projektą neigiamų pasekmių nenumatoma.

Priėmus įstatymą kitų įstatymų keisti nereikės.

Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas. Įstatymo projektu nesiūloma naujų terminų, nekeičiamos dabar galiojančios sąvokos.

Įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir kitų Europos Sąjungos dokumentų nuostatas.

Įstatymui įgyvendinti įgyvendinamųjų teisės aktų priimti nereikės, taip pat nereikės papildomų valstybės biudžeto lėšų.

Įstatymo projektas paskelbtas Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų informacinės sistemos Projektų registravimo posistemyje.

Įstatymo projektą parengė Kultūros ministerijos Kultūros paveldo politikos grupės (vyriausioji patarėja, atliekanti Kultūros paveldo politikos grupės vadovo funkcijas, Rasa Trapikienė, tel. +370 608 43 766, el. p. rasa.trapikiene@lrkm.lt) vyriausioji specialistė Kristina Krikštaponienė, tel. +370 608 45 955, el. p. kristina.krikstaponiene@lrkm.lt ir Kultūros ministerijos

Kultūros paveldo politikos grupės patarėjas Gintaras Džiovenas, tel. +370 608 46 011, el. p. gintaras.dziovenas@lrkm.lt.

PRIDEDAMA:

1. Įstatymo projektas, 2 lapai.
2. Įstatymo projekto lyginamasis variantas, 2 lapai.
3. Įstatymo projekto aiškinamasis raštas, 4 lapai.
4. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projektas, 1 lapas.
5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio pažyma, 1 lapas.
6. Derinimo pažyma, 2 lapai.
7. Derinimo raštų kopijos, 8 lapai.

Kultūros ministras

Mindaugas Kvietkauskas